

Kán dat zoo zijn? Wie zegt toch, dat ze voor ruwe menschenhanden daar veilig liggen. Zoo dicht bij is men thans aan het kappen. En 't zou niet onmogelijk zijn, dat men bij deze gelegenheid dat „dooie rommeltje“ maar eens „opruimde“. 't Zou jammer wezen.

Amsterdam.

M. KRAMER.

AQUARIUM EN TERRARIUM.

Vervolg blz. 31.

VUURPADJES.

Even gewenscht als de hazelworm voor het terrarium, is het vuurpadje voor het aquarium; althans in 't voorjaar, als er een zitplaats gedeeltelijk boven water is; hetgeen in een amphibien-aquarium altijd het geval behoort te zijn.

Vuurpadjes vinden is net zoo goed een tref als hazelwormen vangen. Wel is 't vrij zeker, dat ze nergens anders talrijk voorkomen dan in kalkstreken, maar van de week vertelde mij nog iemand, dat hij ze bij Hilversum gevangen heeft. Nu heb ik op 't oogenblik op school ook een moeras-schildpad in kost, die door een stadsopzichter in de Haarlemmer-trekvaart gevangen is; toch zou ik niet graag dat klassieke water als vindplaats opgeven.

De liefhebberij voor terraria en aquaria werkt het verspreiden van diersoorten in de hand; maar het gaat niet gauw en, al zijn er in de Amsterdamsche tuinen al heel wat ringslangen gevangen, zoolang de experimenteerdere daar ook geen kikvorschen of visschen in kweeken, zal de ringslang er niet inheemsch worden.

Wie vuurpadjes wil zoeken, moet naar Limburg naar Valkenburg en Gulpen of nog verder zuidelijk, zoek daar in wagensporen met kalkmelk gevuld; want daarzitten dediertjes, die zelf een kleur hebben als grijze kalkaarde. Aan den onderkant zijn ze (*Bombinator pachypus*) geel gevlekt, nooit rood, zooals Schlegel's Amphibiën van Nederland tenonrechte opgeeft. De roode soort, *Bombinator igneus*, komt in ons land niet voor; ook niet dicht bij de grenzen.

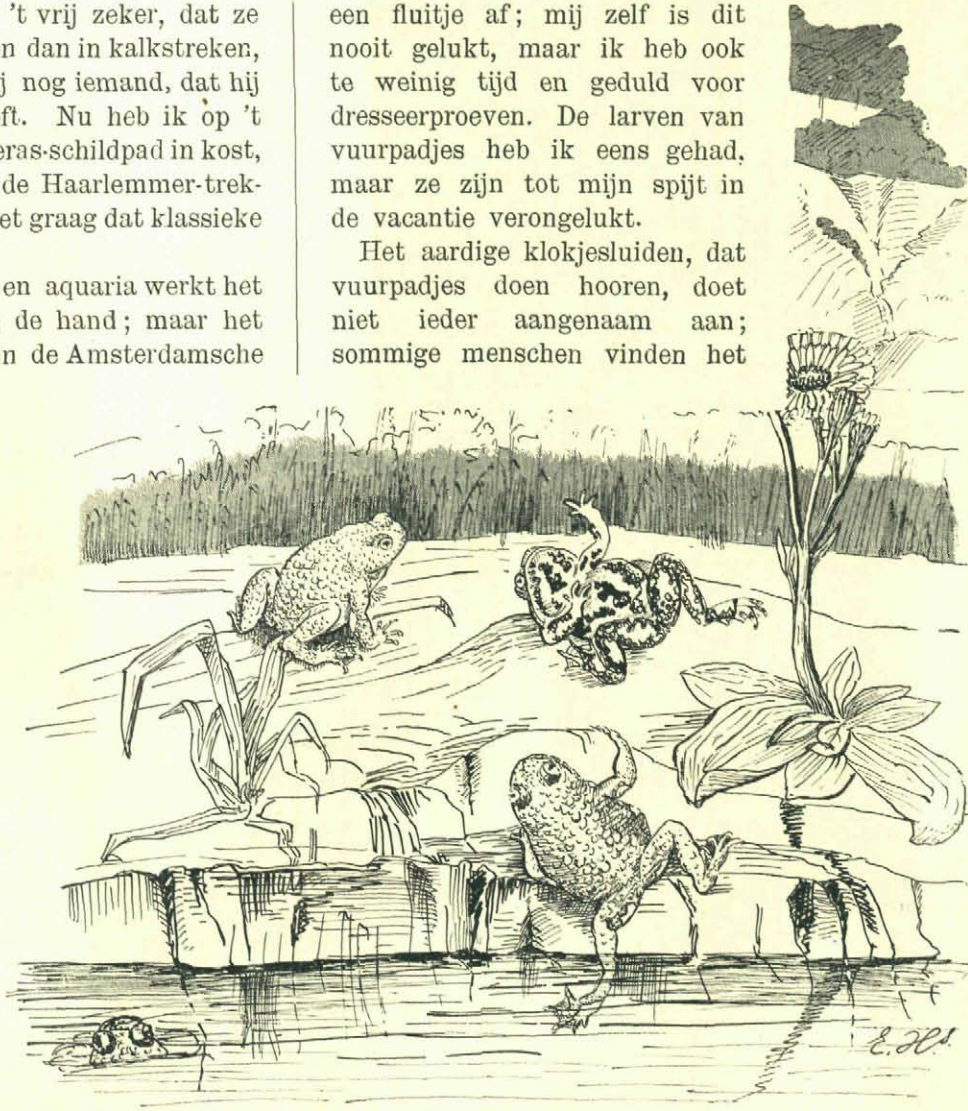
Als ze aangevat worden,

smijten ze zich wel met een ruk op den rug, zoodat de hel gekleurde buik boven komt; daarmee schijnen ze te willen zeggen, verbeeld je niet, dat ik een dier ben, zie maar; ik val uit elkaar, je kunt toch geen pooten of buikvorm meer onderscheiden. Daarbij, geel met zwart is een rare kleur, een verdachte kleur bij dieren; denk maar aan wespen, land-salamanders, aan hommels en kleine dieren: die zijn vergiftig om te eten.

Hier zouden we, als we de natuurverschijnselen goed verklaren, met een geval van somalyse, verbonden met een waarschuwendende kleur kortaf „schuwkleur“ te doen hebben. Er zijn evenwel nog veel te weinig waarnemingen in de vrije natuur gedaan, om met vrij groote zekerheid te durven zeggen, dat het omkeeren van een vuurpadje de beteekenis heeft, die men meent er voorloopig aan te moeten geven.

Vuurpadjes zijn in 't eerst zeer schuwe dieren, die zich bijzonder graag van hun bovenste schutkleur bedienen, om in het slijk weg te schuilen; later worden ze heel mak, eten uit de hand, komen misschien wel op 't geluid van een fluitje af; mij zelf is dit nooit gelukt, maar ik heb ook te weinig tijd en geduld voor dresseerproeven. De larven van vuurpadjes heb ik eens gehad, maar ze zijn tot mijn spijt in de vakantie verongelukt.

Het aardige klokjesluiden, dat vuurpadjes doen hooren, doet niet ieder aangenaam aan; sommige menschen vinden het

Vuurpadjes.

rillig; van niet al te dicht bij vernomen, heeft het eerst iets van een koekoeks-roep uit de verte; stemmen vele „Unken” te gelijk mee in, dan wordt het meer klokjesachtig; elk padje heeft maar één toon, maar deze is dikwijls verschillend in hoogte met dien van de bureu; daardoor ontstaat iets, wat wel wat op een klokken-concert gelijk.

Ofschoon 't nachtdieren zijn, kruipen ze bij regenweer ook daags wel uit doen poel, of, als 't al nazomer is, onder hun steen vandaan, en gaan op de wormen en larven jacht. Maar 't concert begint zelden voor schemerdonker.

E. HEIMANS.

EEN AANBEVELENSWAARDIG ROEITOGHTJE.

Er is zeker geen plek in ons land, die den natuurliefhebber zooveel genot geeft, en die tegelijk zoo dicht bij de hoofdstad gelegen is, als 's Graveland. Naast heidevelden, dennebosschen telt het in zijn omstreken veenplassen, uitgestrekte moerassen en weilanden, nergens vertoont de natuur zoovele contrasten, als bij dit dorpje. Dit komt door zijn ligging juist op de grens tusschen twee grondsoorten, aan de eene zijde heeft men het Gooi (en nog wel het schoonste gedeelte met de bosschen en vijvers van Spanderswoud) aan de andere zijde de bij natuurliefhebbers en landschap-schilders zoo bekende streken van Ankeveen, Kortenhoef en Loosdrecht, waar men zeker wel de mooiste laagveenmoerassen van heel Nederland vindt. Er is dus „elk wat wils”.

Dan is er nog iets, waartoe nergens zoo mooi de gelegenheid openstaat als hier; ik bedoel het maken van roeitoghtjes. Door zijn ligging aan de vaart is 's-Graveland er als voor aangewezen; de roeiboot is er het middel van verkeer, stellig ieder bewoner heeft er een in zijn bezit, en hiermede kan men dan ook overal komen: in de vijvers van Spanderswoud, naar Hilversum, Vreeland, Ankeveen, Loosdrecht, enz. De eerste dagen van kennismaking met deze streek, brachten mij dit al heel gauw aan het verstand en de vacantie, die ik er ging doorbrengen, zou mij ruimschoots gelegenheid geven, de roei- en natuursport vereenigd te beoefenen. Dat ik die gelegenheid niet liet voorbijgaan, zal den lezer uit het onderstaande blijken.

Op een mooien Juli-avond, het was nog in het begin van mijn verblijf te 's-Graveland, werd ik verrast door een vriend, aankomend kunstschilder, die per fiets van Blaricum gekomen was, om mij op te zoeken.

„Ga je morgen mee naar de Loosdrechtsche plassen? Het belooft een mooien dag te worden en ik weet heerlijke plekjes om te botaniseeren en studies te maken. We gaan natuurlijk roeien, aan een boot is in deze streek gemakkelijk genoeg te komen,” bracht hij er met geestdrift uit. Nu lang bedacht ik mij niet; het „Wapen van Amsterdam” waar ik mijn domicile gekozen had, was in het bezit van een paar prachtige booten, en de vergunning voor het gebruik van een dezer gedurende den volgenden dag was al heel gauw verkregen. Nog eenige afspraken en ons plan zat in elkaar.

Den volgenden ochtend in de vroege was amice reeds op zijn post, en er werd begonnen met de uitrusting der

expeditie. Een volledige lunch, botaniseertrommels, een schildersuitrusting, flora's, alles verdween in de ingewanden van ons niet te verzadigen bakbeest, hetwelk door allerlei kastjes en hoekjes voor het doel als getimmerd was. Met het op het eerste gezicht niet prettig vooruitzicht van 2½ uur roeien, aanvankelijk door de lijnrechte 's-Gravelandsche vaart; werd van wal gestooten. Op het eerste gezicht, zeg ik, want het zonnetje en het schilderachtige van de omgeving bracht ons weldra in een goede stemming.

Vooral mijn partner geraakte in verrukking: het vaartje, de aardige huisjes, de bruggetjes (een echt Hollandsch tafereeltje) zijn ook wel in staat een schildersoog te bekoren. Muurtjes begroeid met Muurruit in gezelschap van Kamvarentjes en Glidkruid; tevens een rozet van Huislook op een bouwvallig dak misten hun goede uitwerking niet op mij als botanicus. Niettegenstaande de talrijke trekschuiten, die elken dag door de vaart gaan, was er een dichte plantengroei in het water, vooral bloeiende Gele Waterlelies en allerlei fonteinkruiden, die het roeien dikwijls zeer bemoeilijkten. Voor het plassen der riemen namen talrijke voorntjes de vlucht. Bij de Zuidersluis neemt het dorp, dat zich een uur gaans langs de vaart uitstrekt, een einde; daar laten we ons schutten, een proces, dat gelukkig niet veel tijd in beslag nam. Links en rechts geraken we al in het veen, naar den kant van Kortenhoef zien we weilanden, waarachter dichte boschjes reeds de ligging der moerassen verraden. Van de sluis uit moet een heerlijk paadje (het Oppad) erdwars doorheen leiden naar Kortenhoef. Goed voor een volgenden keer, spraken we af.

Van nu af aan neemt de natuur steeds in rijkdom en schoonheid toe. Vooral geven de oeverplanten een waar beeld van zomerweelde te aanschouwen. Voorop natuurlijk de heerlijke Zwanebloem (*Butomus umbellatus*) een sierbloem bij uitstek met hare rozeroode schermen op lange steelen; dan tusschen het riet de lischdodden, wier duizend en één namen in den volksmond van zooveel populariteit getuigen en die van uit zoo'n boot maar voor 't grijpen zijn, terwijl een wandelaar zich dikwijls half lam moet rekken om zoo'n ding te bemachtigen, op gevaar af van een ongewenscht bad. Dan, lager dan de bovenstaande, het Pijlkruid met zijn sierlijke bladeren, de Egelskop (*Sparganium simplex*) alles bloeiende te midden van een wildernis van riet, moerasvarens, vergeet-mij-nietjes enz. Slechts de Lisch is uitgebleeid.

In niet minder bewondering verkeerde mijn metgezel over het landschap; links in het verschiet, voorbij de toren van Hilversum, de heide met begroeiende heuvels als de Zwarte Berg, Hoogt van 't Kruis enz., alles trillende in zonnewarmte, voor ons uit de vaart, bedekt met gele Waterlelies en Watergentiaan, prachtig uitstekend boven het rood van de Azolla, en rechts het frissche groen van de dichtbegroeiende rietlanden; waarvoor het weiland langzamerhand heeft plaats gemaakt.

Na onder een ophaalbrug door te zijn gegaan hebben we de dorpen Oud- en Nieuw-Loosdrecht in den rug, en komen we al meer en meer in de moerassen. De plantengroei wordt steeds weliger, vooral in het water zelve waar een dicht kleed van watergentiaan (*Limnanthemum nymphaeoides*), „rood kroos” (*Azolla*) en Scheeren (*Stratiotes aloides*) het voortgaan zeer belemmeren. Plotseling houdt de oorspronkelijke 's-Gravelandsche vaart op, en stuiten op een water dat van Oud-Loosdrecht naar de plassen loopt, volgens mijn stafkaart. We moeten rechtsaf, en voor ons uit zien we een landschap; zooals een landschapsschilder het zich slechts wenschen kan. De gele waterlelies hebben plaats gemaakt voor witte; smetteloos witte kelken met gele harten als op het water drijvend; ieder kent ze natuurlijk. Verder riet, „riet en anders niet” waartusschen paarse